Ч. 52. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem. Львів, 30. грудня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом. Рік. II.

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.
„ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича ч. 8 II. пов.

Телефон 4—48.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ:

Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з. 50 сот, Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ:

Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Зміна в уряді

Міністер справедливости Мейштович подався до димісії. Президент димісію приняв, а на його місце іменував міністром Ст. Царя, державного підсекретаря в міністерстві справедливости. Новий міністер зложив присягу на Замку й обняв урядування.

Вісти зі сойму

В бюджеті міністерства освіти вставлена сума 90 тисяч золотих на орґанізаційні ціли українських студій. В бюджетовій дискусії посли ППС. Дібоа і Чапінський поставили внесок піднести ту суму на 200 тисяч. Малиби вони піти на орґанізацію українського університету у Львові. Посол Рудницька перед голосованням заявила, що та сума за мала, бо на польські університети призначено аж 30 міліонів золотих. При голосованню згаданий внесок соціялістичних послів упав.

Зміна судової орґанізації

Від Нового року має війти в життя декрет президента держави про новий устрій усього судівництва в Польщі. Польща, як звісно повстала на просторах заниманих передше через Австрію, Німеччину та Росію. В устрою судівництва тих трьох держав заходили доволі значні ріжниці. І много таких ріжниць задержалося в польськім судівництві до нині. Згаданий декрет має ввести однаковий устрій судівництва в усім просторі Польщі.

Зміни в суді

Ходять вістки, що у звязи з декретом президента про устрій польського судівництва зайдуть зміни на високих судових становищах. В львівській апеляції уступить президент Червінський і надпрокуратор Маліна тому, що скінчили 70 рік життя. Наслідником Червінського має бути віцепрезидент Вуйцїцкий, а на місце Маліни має прийти суддя д-р Франке, або суддя Шимонович.

Заворушення в совітах

В Москві прийшло до грізних голодових заворушень. Причину до них дало несподіване зачинення споживчих склепів та вивішення на них оповіщення, що забракло хліба. Розярена товпа розбила та розграбила кілька склепів із поживою. Міліція здалека лиш приглядалася заворушенням, а подекуди ще й заохочувала товпу до грабленння, Влада видала оповіщення, що хліба вистане для всіх, лише хвилево забракло його, бо роздільні станиці не справлялися як слід з розсилкою. Таке оповіщення не успокоїло товпи. Все населення Москви обняв переполох. Порядок у місті заводять сильні відділи чекістів. Також у Ленінграді розграблено много склепів із поживою. Влада остро карає підозрілих о підбурювання населення. Арештують їх та висилають на Сибір. Та відай тяжко буде червоним царям заслати на Сибір всіх невдоволених і голодуючих — бо троха їх забагато в червонім „раю“.

Страшна катастрофа

В Лондоні на одній із головних улиць на просторі пів кільометра потріскали підземні ґазові рури. Добуваючийся з них ґаз запалився та спричинив страшний вибух. Від вибуху запалився переїжджаючий вулицею самохід. Сила вибуху була страшенна. На великім просторі до глибини кількох метрів повиривані верстви бетону землі та асфальту. В часі випадку сімнайцять осіб віднесло тяжкі рани. В сусідних домах кілька осіб затроїлося добуваючимся ґазом. Вибух повторився в кілька годин пізнійше ще раз. Від того вибуху пять камяниць стануло в огні. Протягом найблизшої ночі слідувало ще кілька вибухів ґазу. Ціла одна дільниця загрожена катастрофою. Шкоди виносять около 14 міліонів золотих.

НЕЗНАНЕ АПОСТОЛЬСТВО

(Докінчення).

Ось подав я Вам, Дорогі Читачі, кілька добрих діл, діл апостольських з нового апостольства доброї преси. Ті діла, як бачите, не тяжкі. Потрафите їх сповнити, або всі, або хоч декотрі. Сповнюйте їх, Дорогі Читачі, хто що тільки може. Будьте новими апостолами Христа. Не кажіть: я добрий християнин, злих ґазет і злих книжок не читаю, передплачую „Місіонаря“ для себе — і „Нашого Приятеля“ для дітий. Най там инші дбають про себе. Що мене иниші обходять. Таке говорення булоби дуже дурне. Як у селі заразлива хороба, то вона не тримається тільки одної хати, а скоро переходить дальше. Не замкнеш перед нею дверий. Так і зі злою пресою. Зла преса (значить: злі ґазети, й злі книжки) ширять свою душевну заразу всюди і як не буде противного лікарства доброї преси, так поволи заразишся й ти й твоя родина, а передовсім твої діти. Ніхто не всилі опертися заразі друкованого слова, як воно постійно приходить і постійно його читається. Лищ добра преса може бути забезпечуючим, і цілющим ліком і мовби асекурацією для душ.

І послухайте ще, що каже один жидовин, що то був співзасновником соціялізму, але при тім трохи німецьким патріотом. Ще сімдесять літ тому він написав такі застрашаючі слова: „Брехня й неморальність преси є застрашаючі. З болем серця не вагаюся ствердити, що коли наша преса в цілости не зміниться й ще з пядесять літ пройде тим самим шляхом, яким ішла до тепер, то наш народний дух згине, зіпсується в своїй найглибшій істоті. Найздібнійший нарід світа, Греки, не могли видержати напору такої преси. Для марного зиску затроювати всі жерела народнього духа й день-у-день тисячами стрілів наражувати нарід на духову смерть, це такий злочин, що другого такого нема“.

Так то пише жид. І за тих 70 літ не дуже поправилася преса. Вона дальше затроює душі — жидівські й большевицькі злі ґазети друкуються щоденно не в десятках, а сотках тисяч — а навіть у міліонах примірників день по дни — і капля по каплі вони впу-

скають у душі християн духову отрую й смерть.

А якже маленько є цілющого ліку проти тої духової зарази. Ледви одна десята часть всьої світової преси є християнська. Девять девятих є жидівські. І бачучи ту нашу лінивість і нерозуміння иниший жид (з Мадярщини) висміває нас християн. Каже, що ми „ґої" є глупі, є підлі, є ліниві. Що ми моглиби одного дня завоювати цілу всесвітню пресу, бож нас, християн є кількасот міліонів (а жидів на світі тільки горстка проти нас), але через наше лінивство, брак жертвенности, брак старання й розуміння *жиди* над нами *пануютъ*. Так глузує собі з нас жид тому, що ми байдужі на так важну й велику справу, як добра преса.

Чиж дальше будемо лінивими й будемо спати й чекати. Ні! Пробудімся з довгого сну, не лінуймося, не чекаймо на других, на „инших". Берімся до нових апостольських учинків. Будьмо всі *апостолами добреї* католицької *преси*. Бог цего хоче, і наша власна доля того вимагає.

А тепер подаю Вам *адреси* наших католицьких, добрих *часописів* — і католицьких *Вид вництв*. Від Рекакцій дістанете даром *на показ* примірники, а з Видавництв дістанете цінники добрих книжок.

Най у сім цілім році, а передовсім в місяці січні розвинеться у нашій цілій країні *нове* пресове *апостольство*.

І. Українські католицькі часописи

А. В Галичині:

ПРАВДА. Часопис для народа, виходить що тижня. Піврічна передплата 5 зол., за кордоном 1/2 річно 1 доляр.

НОВА ЗОРЯ. Два рази в тижні. Передплата 1/4 річно 6 зол., за кордоном 1/4 річно 1 дол.

БЕСКИД. Два рази в місяць. 1/2 річно 2·50 зол., за кордоном річно 1 доляр.

ПОСТУП. Місячник для образованих людей. Річно 10 дол., за кордоном 1·50 долара.

Адреса „Правди", „Н. Зорі", „Бескиду" й „Поступу" є: Львів, ул. Кльоновича 8/II.

МІСІОНАР. Орґан Апостольства Мол. Місячник. Річно 2 зол., за кордоном 50 центів.

Адреса: „Місіонар" Жовква.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Ілюстрований часопис для молоді й дітий. Видає Марійське Тов-о Мол. Передплата річно: 2·50 зол., за кордоном річно 50 центів.

Адреса: „Наш Приятель", Львів, (почтова скритка 108).

Б. За морем:

КАТОЛИЦЬКИЙ ПРОВІД (Catholic Leadership), тижневик. Річно 2. дол.

Адреса: 815. N. Franclin Str. Philadolphia, Pa. U. S. America.

МІСІОНАР (Missionary). Місячник. Річно: 1·25 дол.

Адреса: 832. N. 7, Str. Philadelphia, Pa. U. S. America.

В. Закарпаття:

СВОБОДА, тижневник. Ужгород ул. Капитульна ч. 11.

ІІ. Українські католицькі Видавництва.

ВИДАВНИЦТВО ОО. ВАСИЛІЯН. Жовква. Видає книжки релігійного змісту.

ВИДАВНИЦТВО МАРІЙСЬКОГО ТОВ-а Львів, поч. скритка 108. Видає й поширює релігійні й инші добрі книжки, передсвсім для молоді.

ВИДАВНИЦТВО „ДОБРА КНИЖКА" Львів, почтова скритка 11. Видає й поширює всякі доб і книжки, м. и. „Історичні повісти".

ВИДАВНИЦТВО „ЕПАРХІЯЛЬНОЇ ПОМОЧІ" Перемишль, ул. Чацького 12. Видає й поширює книжки й брошури для народа.

СИРОТИНСЬКА КНИГАРНЯ (Orphanage Book Store) 832. N. 7. Str. Philadelphia, Pa. America.

(Всі ті Видавництва посилають свої катальоґи (цінники) даром, на жаданнє і за поданням точної адреси.

Замітка. За ще инші катол. Видавництва й часописи — інформує: Комітет Доброї Преси Львів, почтова скритка 108.

—o—

Хочете гідно обійти „Місяць Доброї Преси", так приєднайте бодай кількох нових постійних передплатників „Правді", одинокому в Галичині щиро українському, католицькому тижневникови.

Повідомляємо всіх наших ВП. Передплатників, що від січня 1929. року „Правда" буде виходити постійно з цікавими ілюстраціями-малюнками та на ліпшім як тепер папері. При тім ціна передплати остає незмінена (10 золотих на цілий рік; 1 золотий на місяць; один примірник 20 сотиків.)

Редакція „ПРАВДИ".

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 39

Гетьман Богданко

(Докінчення).

Петро аж руками сплеснув:

— Вдовиця по гетьманові Богданкові! Що ти кажеш?! То гетьман Богданко не жиє вже?

— Ні, козаче! Нема вже нашого славного гетьмана в живих. Згинув сьогодні в ранці при здобуванні Аслан-Керменя.

Петро за голову взявся:

— Така втрата! Така втрата! Чуєш, Марусе, гетьман Богданко згинув.

— Боженьку! — скрикнула й вона й трохи дитини з рук не випустила.

Віз заїхав на подвіря.

— Приймете мене, люде добрі, на ніч? — питає княгиня.

— Просимо, просимо в хату, гостеньки любі.

Господиня кинулася зараз готовити вечерю, а Петро застелював лаву квітчастим килимом, щоб княгині добре було сидіти.

Щоб не думати над своїм важким горем, завела княгиня Оленка розмову з господарем:

— Гарне господарство в вас, — каже княгиня.

— Це покищо, княгине, не мій хутір, а мойого прибраного батька запоріжця Семена Чорнія. Я не тутешній, ясна княгине! Я аж із Поділля з над Дністра. Мусив із рідного села тікати на Запоріжжа.

А потім глядячи на молоду жінку, додав:

— Із вашим князем, княгине-пані, ходив я в похід на Крим і там найшов собі долю, жінку милу тай вірну. Тоді покинув Січ тай із ласки старого козарюги господарюю тутечки.

— Щасливі ви обоє — каже княгиня.

— Я найщасливійший у світі — каже Петро Мягенький і всміхаючись додав, — а жінка, не знаю — хай сама каже.

— І я щаслива, дуже щаслива — відповіла молодиця.

Задумалася княгиня. Як мало людям до щастя треба й як легко й цього трошки щастя зруйнувати. От, вони щасливі. А не дай Боже, якийсь ворог закрадеться між них, якийсь Пшерембський другий і позавидує їм цього щастя та розібє його. Коротке воно те наше щастя на землі й крихке.

Поклалася княгиня на спочинок і на диво скоро заснула. Сон покріпив її. Рано встала свіжіша й сильніша духом:

— Божа воля в усьому! — сказала собі.

Княгиня оповіла Петрові про це, що хоче через Дніпрові пороги везти тіло чоловіка.

— Ой, Боженьку, та цеж небезпечно — закликав Петро.

— Знаю, — сказала княгиня, — однак я довідалася, що така була його воля то й хочу тай мушу виповнити її.

А по хвилі додала:

— Багато в його житті бажань не сповнилося, хай бодай це одно сповниться.

Пригнав гонець, що вже тіло гетьмана Богданка везуть із Січі.

Запрягли воза й княгиня виїхала також.

Недалеко Дніпра зустріла сумний похід. Везли князя на возі, запряженому чотирма чорними волами. Віз накритий килимами, а князь Богданко, що лежав ув отвореній труні, накритий був червоною китайкою. Тільки лице відкрите.

Здавалося, князь востанне прощається зі степами розлогими й із Дніпром Словутицею, що ними ще так недавно ще вчора лунала його слава...

Приступила княгиня до князя Михайла Ружинського тай каже:

— Княже Михайле, мені треба чайки тай доброго керманича й дужих гребців...

— Ви, пані-братово, не відступили від своєї постанови?

— Ні, шурине.

— То буде й чайка й керманич і гребці. Я вже маю їх.

Знаки погоди

Дуже важною справою є знати чи буде погода, чи буде дощ. Ріжні народи, а так само і наш нарід, цею справою незвичайно інтересується, бо вона дуже важна для хліборобів, моряків, а в останнім часі і для летунів. В Америці є 17 стацій, які досліджують погоду. Служать до цего спеціяльні бальони, які пускають зі стацій, щоби означити на висоті стан воздуха, воздушні струї, тягар хмар, густоту туману, надходячий дощ, бурю і т. п. Однак цими науковими дослідами можна предсказати погоду лише на одну добу, а що найвисше на два-три дні. Між нашим народом є поговірки про погоду, які понище подаємо:

Січень. Як січень лагідний, то буде гарна та приємна весна, а горяче літо. Коли в січні мало морозу та снігу, то будуть великі сніги в березні та квітні. Як в січні гола земля, а ще й вітри віють, то наступить зимний рік і недуги на людий та на худобу. Як в січні комарі літають у стайні, то на весні вівці будуть гинути. Як в січні мряка, то буде мокра весна.

Лютий. Як з початком того місяця потепліє, то ще буде гостра зима. Як довго жайворонок перед Стрітеннєм співає, так довго потім буде мовчати. Північні вітри з кінцем цего місяця як віють, то вказує на урожайний рік. Як північні вітри цего місяця не віють, то буде лихий рік. Ліпше в тім місяці видіти голодного вовка, як розгорненого чоловіка. Як в тім місяці добре не мерзне, то буде лиха й студена весна.

Березень. Коли цей місяць лагідний то буде неприємний квітень. Як березень має багато вітрів, а квітень багато дощів, то травень буде гарний. Який березень такий і червень. Як у березні гремить, буде урожай, ранний грім, пізний голод. Як на Благовіщення рано красно, то буде урожай і сухі сінокоси.

Квітень. Як у квітні гремить, то дуже вчасно можна веснувати. Теплі дощі в квітні, то теплі жнива й хороша осінь. Як зазуля закує перед Юрієм, а на деревах ще нема листя, то буде лихий рік.

Травень Грім утравні означує вітристий рік. Як холодний травень, буде багато сіна. Багато громів у травні означує добрий рік. Як дуб у травні розівється, то буде рік ситий.

Червень. В тім місяці, як віють північні вітри, то означує добрий рік. Як на Івана погода, а на Амона й Єроніма дощ, то бує рік урожайний. Як зазуля кує ще по Івані, то буде рік голодний. Як на Івана паде дощ, то буде лихий урожай на горіхи й кукурузу.

Липень. Як у тім місяци мурашки підносять свої гнізда і розширюють, то буде гостра і вчасна зима. Як паде дощ на Положення ризи Пресв. Богородиці, то буде плохий рік. Як паде дощ на Гавріїла, то ліскові оріхи будуть червиві та й пусті.

Серпень. Як на Лаврентія й Вартоломея красна погода, то буде красна осінь. Як в тім місяці паде роса, то буде багато мух, шкідливих для здоровля худоби і людий.

Вересень. Як перед Софією водяна бараболя, то то слідуючий рік буд мокрий, а як бараболя суха й поморщена, то слідуючий рік буде сухий. Як є багато жолудя, то буде гостра і вчасна зима і багато снігу. Як ніч перед Софією ясна, то буде дуже студена зима. Як перед Софією перелетні птиці нас опускають, то буде легка зима.

Жовтень. Як в тім місяці вівці вечером силоміць треба заганяти, то незадовго впадуть дощі або сніги. Як листя ліниво з дерева опадає, то на другий рік буде багато мурашок і гусениць.

Листопад. Коли 11. листопада в дене і в ночі хмарно, то буде легка зима, однак коли та ціла доба ясна, то будь тверда зима. Який день на Воведення, така буде ціла зима.

Грудень. Зима протягнеться до пізна, як перед Різдвом лагідно. Як цего року молочна дорога є ясна, то буде добрий рік. Як від Зачаття до Різдва мрачно і темно, то наступить в слідуючому році слабість на людий. Багато снігу й інею, то буде великий урожай.

—o—

Довжники Америки

Зєдиненим Державам Північної Америки винні слідуючі держави такі суми в міліонах долярів: Австрія 27 і пів міліонів долярів, Бельгія 445, Чехія 109, Японія 16, Греція 16, Угорщина 2, Латвія 7, Литва 6, Польща 128, Румунія 43, Сербія 61, Росія 237, (це ще царські довги), Вірменія 14. Найбільше винні: Італія близько 2 міліярди і Франція близько 4 міліярди. Найменче винна мала муринська держава Ліберія, бо тільки 30.000 долярів. Всі ті держави навіть не думають звертати довгів, бо не мають з чого. Англія також є довжником Америки, але вона вже давнище умовилася з Америкою в справі сплати і сплачує правильно. А Франція крутить так, що може прийти до великих клопотів. Через те доляр дуже в ціні, бо кожда держава скуповує доляри, щоби ними платити свої довги.

—o—

І незабаром явився перед княгинею Оленкою кремезний, плечистий козарлюга й каже:

Я, княгине ласкава, перевезу тіло гетьмана.

— І я поїду з вами — каже княгиня.

— О, княгине милостива, це дуже, дуже небезпечна дорога.

— Знаю, а всеж таки поїду.

Перенесли тло князя разом із домовиною на чайку, накрили, як і на возі було, китайкою. Княгиня сіла в головах.

А всі інші рушили берегом Дніпра.

Керманич прочитав голосно молитву, а за ним хором княгиня й гребці.

— Греби! — дав приказ керманич, біля керми сідаючи.

І рушила чайка поволи, бож плила проти води.

Гребці сильно натискали на весла.

Пливуть. Звіддалік чути вже шум.

— Це вільний озивається — каже керманич. — Його перепливемо легко. Легко перепливемо Лишній та Будилівський пороги, ба й Вовниги. Але Ненаситецьким то я таки не радивби плисти проти води. Дуже воно вже небезпечно. Краще перевести там чайку брегом на линві. — Так ми завсігди робимо.

— Ні, — каже княгиня Оленка. — Я таки хочу всі пороги переплисти. Це було його бажання.

— Га, ваша воля, княгине, тай усі ми в Божих руках.

Важко працювали гребці, щоб навернути чайку на козацький хід. Навернули й щасливо переплили поріг. На Будилівському вдарилася чайка об скелю та нерозбилася, тільки водою всіх облило. Без пригоди пройшли й Вовниги. Уже за Вовнигами почули страшний шум і гриміт.

— Це вже Ненаситець гремить, — каже керманич. — Не дуже натискайте тепер, хлопці, на весла — каже гребцям. — Треба нам сили набрати до Ненаситця. Дуже там, княгине, крутий козачий хід, великої вправи тай обережности треба.

Поволи, дуже поволи посувалася тепер чайка.

А шум і гриміт щораз голосніше чути.

Ось уже здалека видно, як пініться Дніпро на дванадцяти скельних лавах. А шум і грім води такий, що аж заглушує.

Керманич зняв шапку з голови, а за ним і всі гребці.

— Боже, поможи, не опускай нас — сказав керманич і сказали за ним гребці. І всі перехрестилися.

— Надави на весла! — дав приказ керманич.

Гребці з усієї сили надавили на весла, а керманич біля керми працює. Щасливо попали в козацький хід. Із трудом перемагає чайка бистру струю та важко посувається наперед. Піниста вода обливає всіх. Княгиня сливе зівсім уже промокла та не каже ніщо, не нарікає, прикучнула й глядить сумно, так сумно на його лице.

— Боже, завіщо така кара на мене. Там, де я вже щастя була певна, в цій хвилині, як мені здавалося, що я вже його, те щастя химерне за крила схопила, таке нещастя, таке горе! Що мені з життя тепер...

— Надави, надави! — кричить грімко керманич, — надави з усіх сил,щоб „Пекло“ обминути!

І натискають гребці на весла, аж спини в них у каблук вигнулися, а жили на руках так напружилися, що здається ось-ось і тріснуть. Вода рве судно, та дужі руки не дають йому волі.

Аж тут ук не гугупне перед чайки об скелю тай на млі ока викинуло тіло князя Богданка на воду.

Княгиня в крик:

— Рятунку, рятунку! — й собі хапається за дороге тіло.

Бистра хвиля рве тіло разом із княгинею й несе прямісінько на „Пекло“.

— Рятуйте! — кричить керманич, — рятуйте княгиню!

З церковних справ

Іменовання Епископів.

На сегорічнім тайнім консисторі 17. ц. м. іменовано нових Епископів, котрих імен ще не оповіщено. Нових кардиналів не іменовано. Св. Отець присвятив свою офіціяльну промову евхаристійному конґресови в Сиднею. — Кард. Лявренті іменований пропрефектом св. Конґреґації Обрядів. Префектом св. Конґр. зак. згромаджень на його місце іменований кард. Лепісіє.

Ватикан і уряд.

В Римі розійшлися поголоски, що між Апостольською Столицею й урядом Італії наступила угода: Італія признає екстериторіяльність Ватикану і заплатить відшкодування. Потвердження тих вістей слід ще виждати.

Фондація на католицьку пресу в Еспанії.

Еспанець М. Байґаль лишив в своїм завіщанню леґат на 125.000 пезетів, з котрих відсотки мають творити фонд для попирання католицької преси. Фонд відданий до диспозиції Ап. Столиці. В леґаті зазначено, що фондація має бути підмогою для тих еспанських католицьких часописів, котрі в особливий спосіб боронять католицьку релігію і права Церкви. Під назвою „католицькі часописи“ треба розуміти ті письма, котрі стоять на основах католицької релігії, признають в практиці її авторитет в особах її правних представників та мають церковного цензора. Передаючи цей леґат, спадкоємці фондатора написали до Нунція: „Ціль леґату се більша слава католицької релігії, котру покійний фондатор і його наслідники вважають підвалиною їх еспанської батьківщини“.

Муссоліні просить помочи в кат. духовенства.

В розмові з о. Орляндієм, ґен. секретаром Союзу італійського духовенства, Муссоліні просив, щоб клир допоміг йому в його змаганнях піднесення моральности та освячення родинного життя. „Що поможуть усі мої податки, накладані на нежонатих мужчин тай инші мої старання, коли наш нарід не буде мати правдиво католицької совісти, котра каже йому, що самовільне обмежування потомства є гріхом?“

Соловецькі острови — каторга для духовенства СССР.

Епископ Дербіні, директор папського Східного Інституту, подав недавно до відома свої найновіші відомости про страшні большевицькі каторги на Білому Морі. Подаємо у виїмках: На островах є тепер 11 тисяч вязнів. Між ними 12 епископів і багато духовних православних, 18 католицьких священиків і чимало католицьких монахинь.В послідним році померло 3214 вязнів... Тепер, коли настала зима, духовні в тих вязницях голодують і мерзнуть в невідповідній одежі... Є вязниці, де в одній темній, підземній келії зіпхано понад 70 духовників. — (Про монастир на Соловецьких островах так писав чернець Дамаскенос з Москви, котрий жив у XVII століттю: „Тут є край, що нагадує всі страхіття пекла. Зимові ночі довгі, ледяно-морозні, майже безконечні. Коротке літо не дає пільги, до того рої мурашок та ос гноблять людей. На Сол. островах живе маса чайок, котрі день і ніч наповняють воздух невиносимим криком так, що люде не мають тут хвилі спокою“). — (Н. З.)

—o—

Відогріта партія

До війни тай ще по війні аж до 1924 р. була в нас Українська Соціялістично-Демократична Партія (УСДП). Ніколи вона в нас не мала ні сили ні значіння, бо ніколи не була самостійна, тільки все прихвостнем польської соціялістичної партії (ППС). Як у Польщі тай у нас повстала комуністична партія, то перетягла в свій табор сливе всіх її членів — і УСДП тихо, без гомону померла. Остала тільки купка провідників — вожди без війська. Так було аж до цього року. Став комунізм скрізь в Европі тай у нашім народі слабнути, тратити вплив — от і провідники давної УСДП. рішилися відігріти свою партію. В днях 8 і 9 грудня ц. р. відбувся їх зїзд. Замітне тут це, що відновлена УСДП рішилася бути дальше дочіпкою ППС., себто буде заганяти українських робітників у табор польських соціялістів.

Як нам Українцям-католикам дивитися на цю віднову УСДП. Дехто скаже: всеж вона меньше шкідна, як комуністична партія. Чи справді так? Їх же мета одна! Як комуністи-большевики, так і всякі соціялісти вороги віри й Церкви. Ріжниця тільки в цьому, що комуністи явно воюють проти віри й Церкви й хочуть знищити їх одним махом, а соціялісти роблять це саме, тільки поволи. Вони навіть голосять, що вже не виступають проти віри. Певно, що явно вже не кричать, як давніше, бо хочуть у свій табор затягнути й віруюче робітництво. Та в виданнях своїх поволи, сливе незамітно затроюють душі робітників безбожністю та безвірям. Тому, хто знає, чи УСДП, а радше її протирелігійна робота не шкідніша від комуністичної. Бо від явної отрути лекше встерегтися, як від скритої.

—o—

Надбігли ці, що їхали берегом.

— Рятуйте, рятуйте, княгиню, — кричить і князь Михайло.

Гребці з усіх сил натиснули на весла й чайка вибилася на безпечніше місце. Керманич пересівся до задної керми, судно понеслося долі водою бистро й виплило з порога на спокійнішу течію.

— Рятуйте, рятуйте! — кричить князь Михайло, кричить князь Кирик, кричать усі.

Та як рятувати? Княгиня кріпко вчепилася тіла князя Богданка, а воно тягне її на спід.

Завихрувала струя на „Пеклі“ й тіло гетьмана враз із княгинею зникло під водою.

— Все пропало! Нема рятунку, — сказав керманич...

Довго ждали ще люде над берегом та не показалося на верху ні тіло гетьмана Богданка ні його дружини.

Не дав сивовусий Дніпро Словутиця свойого лицаря, не вернув його. Прийняв у свої хрустальні тереми князя й княгиню на щасливіше життя, прийняв їх між багато-багато лицарів, що ще від часів Святоскава Хороброго найшли собі там домівку.

Не стало князя Богданка, не сповнилися високі мрії його, остала тільки слава про лицаря в чорному оксамиті...

Не сповнилися його високі мрії, та прийде ще такий, що довершить їх. Прийде, прийде напевно!

Така була доля князя Богданка й княгині Оленки.

А інших?

Князь Кирик враз із князем Михайлом вернув на Січ. Та не довго там видержав: потягло його в Краків до білявої Ляшки. І пізніше колишній січовик воював проти Січі.

Оксана віднайшла свойого чоловіка.

Катерина з своїм чоловіком Турком, що вихрестився, остала в добрах князя Михайла.

При князеві Михайлові найшов місце й Алі.

І нераз оба згадували чарівну Італію. Та вертати туди Алі не спішився.

Львів — березень—падолист 1928.

Зі світа

Німецько-совітський договір

На днях покінчено успішно в Москві господарську німецько-совітську конференцію. Протокол обіймає управильнення питань вїзду й виїзду митних взаємин, мореплавства, охорони промислових власностий і т. п. Договір війде в життя вже в найближших днях.

Анґлійський король вертає до здоровля

Анґлійський король Юрій, який ізза сильного запалення легких через два тижні висів між життям а смертю, поволи вертає до здоровля. Всяка небезпека минула. На анґлійськім дворі з тої причини велика радість.

Вісти з Азії

В Афґаністані положення короля Аманули поправляється. Його війська відносять побіди над повстанцями. Помагають їм у сьому анґлійські літаки, які також зі загрожених міст вивозять у безпечне місце анґлійських та індійських жінок і дітей. Повстанці взяли в полон двох королівських міністрів. Одного розстріляли, а другого держать як заложника.

Вісти з Туреччини

В Стамбулі відкрито заговір проти Кемаля Баші. В звязи з тим арештовано 14 осіб. До заговору належали прихильники давніх урядів та члени султанських родин.

Вісти з Румунії

Перше засідання нового румунського парляменту відбулося дня 22. грудня. Полагоджено справу ревізії мандатів та вибрано парляментарну старшину й поодинокі комісії. Новий парлямент береться до обговорювання пляну бюджету, який правдоподібно буде ухвалений до дня 31. грудня с. р. В ріжних околицях Румунії, особливо в Молдавії і здовж Дунаю впали великі сніги та панують великі морози.

Політичний замах

В Парижі Альзатець Жорж Беноа двома стрілами з револьвера тяжко ранив париського судового радника Фашота, який виступав як прокуратор у процесі альзатських автономістів у Кольмарі. Беноа віддався сам в руки поліції, тут заявив, що Фошот упав жертвою мести за свою діяльність звернену проти самостійницькому рухови в Альзації.

„Червоний когут" в большевії

Після урядового совітського звіту протягом послідного року на просторі совітських република було 24 тисячі випадків злосливого підпалення ріжних урядових установ, промислових заведень та залізничих будинків. Всі ті підпали звернені проти теперішної влади. Большевицький уряд видав цілий ряд острих розпоряджень в ціли поборювання тої протибольшевицької акції.

Смерть визначного вожда

В Римі помер маршал Люїджі Кадорна бувший начальний вожд італійської армії з часів всесвітної війни.

Катастрофи — випадки

В місті Мехіко слідував вибух у складі штучних огнів. Весь будинок розсипався в румовище. Шість осіб понесло смерть, а десять тяжкі рани.— В Високих Альпах відірвалося кілька тисяч кубічних метрів скали та засипали частину міста Ернбурн. Кілька домів завалилося під напором каміння. — В Катовицах, у королівській гуті до каналу з розтопленим залізом упав один робітник, який згорів в одній хвилі. — В Нансі у Франції в місцевім театрі запалився від печі одяг на оперовій артистці Лянсель, яка померла від попарення.

ДОПИСИ

ПУКІВ, ПОВ. РОГАТИН. В день св. Миколая у вечір уряджено заходом місцевого Марійського Союза святомиколаївську виставу в салі Читальні Просвіти. У виставі виступали члени Марійського Союза малі школярики й ґімназисти. Деякі з них грали і деклямували знаменито та з повним захопленням. Опісля вийшов св. Миколай в товаристві ангелів та роздав дарунки між 126 дітий. Не бракло там й поганого чортика, котрий страшив дітий. Простора саля читальні була набита людьми, котрі у святочнім настрою по укінченій виставі відспівали в честь св. Николая пісню „О хто хто Миколая любить".

Найбільше заслужилася коло уряджения сего свята п. К. Соломківна, котрій за її труд належиться щира дяка. З доходів вислано 30 зол. до Головної Управи Марійського Тов-а у Львові.

Марійський Союз у Пукові.

——o——

Горбатого не направить і могила

(Надіслана стаття).

Сиджу я в неділю в себе в хаті тай читаю „Правду". Аж тут двері рип, входить мій сусід Кузь.

— Слава Ісусу Христу!

— Слава на віки!

— Читаєте „Правду"? — питає мене Кузь.

— Як бачите — кажу.

А Кузь дальше:

— Щиру правду казали ви, Стефане, що тота „Рада" нідочого. Вона так, як то каже приповідка: „Корова, що багато ричить, мало молока дає"...

Я видивився на Кузя, бо знав, що він доси був прихильник „Ради" й „Праці". Кузь, треба вам знати, розумна людина, любить читати часописи й книжки тай найкращий член у всіх товариствах, хоч б'дак — всего, в нього городець тай морґ поля. Та найбільше любить читати часописи, що пишуть гостро, добре кричать. Усе говорить: „Такий часопис розбурхує кров, розворушує до діла". Старався я спершу доказати йому, що воно не так, що криком і шумом, хоч і розворушиш часом, то це звичайно буде тільки соломяний огонь, що звичайно, хто багато кричить мало робить і тоді згадав йому цю приповідку про корову. Та бачив, що він не дасться пересвідчити, а не хотів його зражувати, бо як кажу він ширий робітник у всіх товариствах, і я дав спокій. Тому й здивувався, коли почув тепер таке від нього.

— А до чого це ви, Кузю, теє?... питаю.

А він мені тиць у руки „Раду" та ще й пальцем показує статтю з якимось чудацьким написом: „Поляр вобіскум". Читаю: самі нісенітниці понаписувані.

Боротьба Ірляндії [23]

за віру, народність і волю.

(Докінчення)

Надармо старі парляментські роди кидали грішми й погрозами, надармо вичерпували свої впливи й підкупства, кандидати товариства перемогли. Була це велика перемога, хоч цих кількох прихильних католикам послів не могло ще вплинути на зміну відношення парляменту до католиків. І справді внесення, щоб палата заявила, що час уже розглянути права щодо ірляндських католиків, відкинув парлямент по довгій і бурливій дебаті, що тягнулася дві ночі.

Тепер рішило Католицьке Товариство завдати удар сильний і несподіваний. Прийшов поновний вибір Вессі Фіц Джералда, посла з Кларку в 1828 р. Він у парляменті ставав завсігди в обороні католиків і тому католики голосували на нього. Та тепер по останній перемозі бачило Католицьке Товариство в ньому тільки протестанта, людину, що згодилася належати до міністерства ворожого католицькій Ірляндії й товариство заявило голосно, що така людина не може заступати в парляменті справ католиків так, як слід їх заступати тай, що цей мандат не належиться нікому іншому тільки О'Коннелеві. Його кандидатуру проголосили прилюдно. Серед англійців вістка про цю кандидатуру викликала лють і гнів. А в Ірляндії й католики й протестанти готовилися до рішучої розправи. Закинули всі справи, говорили тільки про одно, про вибори в містечку Енніз. Пішла жива агітація скрізь за О'Коннелем і проти нього. На всіх вулицях і на роздорожжах містечка Енніз будували на борзі підвисшення. Деколи на дощці, положеній на двох бочках, бесідники один за одним промовляли від ранку до ночі. А на вулицях повнісінькых народу, розложилися відділи англійського війська, готові покористуватися найменьшим замішанням. Та начальники товариства заздалегідь зобовязали Ірляндців, щоб ні в передодень ні в день виборів ніхто не пив ні каплі горілки. І на вулицях царив спокій, Ірляндці ніяк не далися вивести з рівноваги.

По отворенні виборчої листи шериф увесь дріжучи проголосив вибір Данила О'Коннела.

Дня 15. травня 1828 р. О'Коннел увійшов в англійський парлямент і зараз на вступі не хотів зложити супремаційної присяги, що признавала короля головою Церкви й виступала проти католицької віри. Вибір О'Коннела само собою признано неважним і проголошено нові вибори. І знов вийшов послом О'Коннел. Тепер англійцям треба було, або уступити, або взяти за оружжя. Рішилися на перше. Голова кабінету лорд Ввелінґтон заявив у парляменті, що небезпечно відмовляти довше католикам права засідати в палаті. Та щоб закрити програну своєї партії й бодай про око показати, що зівсім не уступає товариству, велів оповістити, що розвязує його. Товариство бачучи, що акт визволення вже виготовляється, само розвязалося (12. лютого 1829 р.), заявляючи, що знов завяжеться під іншою назвою, коли буде треба. У два місяці пізніш прийняв парлямент акт визволення (13. квітня 1829). Цей акт зірвав останнє звено велитенського ланцюга карних законів, викутих для переслідування католиків. На основі цього акту міг кожен католик засідати в парляменті без обовязку складати протикатолицьку присягу. Тай не тільки в парляменті була вона визволенням! Закони не говорили вже тепер, як давніше, що католик не може занимати ніякого уряду ні цивільного, ні політичного, тільки: ніхто не може занимати ніякого уряду, поки не зложить супремаційної присяги. Раз ця присяга відпала, то всі католики дістали доступ до урядів і всі англійські привілеї стали привілеями й католиків.

——o——

Зрозумів тільки, що це відповідь на відповідь „Правди“ на напасть „Ради“. Прочитав я все, а Кузь:

— Ну, й що ви на це?...

— А щож — кажу — стара напасть і брехня стара...

— Так — каже Кузь — тому я вже відмовив „Раду“ й „Працю“, а післав гроші на „Правду“.

— Вони вам — кажу — таки дальше даром будуть їх присилати.

— Нехай присилають, нехай шкодуються на почту, я не буду принимати тай уже. Я, Степане, тепер уже знаю, що не цей часопис добрий, що верещить, аж в вухах лящить, що сипле лайки на всі заставки, тільки цей, що дає добрі ради, як біди позбутися, як до світла йти — як то ви востаннє писали в „Правді“. Деж бо! Ні з цього, ні з того вчепитися когось та вмовляти в нього, як в жида хоробу, таке що йому й не снилося. „Правда“ відповіла, як мусіла відповісти на напасть і брехню, а ця „Радонька“, чи то якийсь її дописувач, знов своє...

— Це все одно — перебиваю йому, як часопис містить чиє писання без застережень, то значить, годиться з ним.

— А вжеж! — притакнув Кузь. Та хай, панове з „Ради“ — говорить Кузь, дальше начеб ці редактори стояли перед ним. — Та бійтеся Бога, чи ви своїх читачів за дурнів маєте, недотеп! Обертаєте їм, як то кажуть, кота хвостом, буцім то „Правда“, а не „Рада“ лається по вуличньому. Чейже є між читачами „Ради“ й такі, що читають „Правду“. І що тоді?...

— Тоді буде — кажу я на те — як із вами, Кузю! Побачать навіч: де правда, а де кривда...

— Певно, що так! Але воно таки сумно, що є між ніби вченими Українцями такі, що брехнею воюють...

— Сумно воно, то правда, але не без користи. Тепер. чи в четвер на брехні все пізнаються люде. От, і ви вже пізналися на вовках в овечій шкірі. Я певний, що таких, як ви буде більше. Ви тямьте, що написала „Правда“ на брехливі напасти „Ради“: „Болото, що ним кидаєте на других, будьте певні, поваляє тільки вас самих!“

— Справедлива відповідь, — признав Кузь. — Так воно таки є! Тай іще: „Хто неправдою воює, від неправди й гине“. Тільки дивно, що ті пани з „Ради“ не опамятаються...

— Ба, де там! — кажу — „Горбатого не направить і могила“.

Порозмовляли ми ще про ріжні інші справи тай Кузь розпращався й відійшов. А я зараз за перо тай списав вам усю нашу розмову. Помістіть, коли ласка.

Стефан Варунок,

—o—

Важне для господарів

Як можна переховати яйця?

До сього потреба скрині наповненої висушеним піском. В ній укладається яйця верствами але так, щоб одно другого не дотикало, присипаючи кожду верству сухим піском. На самім верху треба дати також піску на кілька центиметрів. Є се певний і випробований спосіб: в сухім піску переховують яйця куди краще, ніж в минулорічнім сухім житі або в скляній воді. Тим способом яйця остають свіжі через цілий рік.

Що садити в тіни садів?

В садах — в тіни, де ніяка ярина рости не хоче, удається знаменито аґрест. Се тому, бо цвите він тоді, коли ще яблінки не мають листя, отже, коли ще досить сонця доходить до корчів аґресту. Такий аґрест має і сю добру прикмету, що пізно дозріває і достарчує овочів тоді, коли вже нігде нема аґресту.

Як доїти корови?

Теля, ссучи корову, часто ударяє головою об вимя. Се воно робить не без причини. Його природа показує йому, що через потрясення вименем, потече ліпше молоко. А й досвід навчає, що на початку завсіди виходить молоко рідке і воднисте, а густійше і товстійше не витікає, коли не потрясти вимени. Тому добре є перед подоєм вимяти вимя рукою, щоби молоко перемішалося і не оставало те, що найліпше. Корову треба доїти добре і то не шорсткими пальцями, бо ними дражниться дійки. Не добре видоєна корова зачинає поволи менше молока давати.

—o—

Домашні поради

Добре средство проти кашлю і хрипки.

Три ложечки від кави меду заливаємо горнятком кипячої води і мішаємо так довго, доки мід не розпуститься. Відтак ше горячий напій подаємо хорому. Се треба повтаряти кілька раз в денно.

Як кормити малих дітий?

Найкрасший корм для дитини до 6 місяців — молоко матери. Тоді дитина добре росте і не слабує на живіт. Коли сама мати не може своїм молоком кормити дитини, тоді найкраще надається до сього козяче молоко. Коровяче не таке вже пригоже, Коли уживаємо коровяче молоко, треба його розвести водою і то так, щоби на одну частину молока взяти два рази тільки води. Булку, кашку, яйце можна давати дитині тоді, коли вже дістає зуби. Жуйка (соска з булки), або макова соска (з товченого маку) — се отруя для дитини. Не треба також давати дітям пусту соску, бо з неї діти ковтають воздух і свою власну слину, а з того розпирає їм живіт. Давати грудь дитині до 3 місяців треба що 2 години і два рази в ночи, а по 3 місяцях що 3 години і один раз у ночі.

Як можна вигубити мурашки?

Зовсім певною і скоро ділаючою отруєю на мурашки є дріжджі або кисле тісто уживане до розчину хліба. Щоби приманити мурашки до сеї трійливої для них поживи, мішаємо дріжджі або кисле тісто з медом або з мілким звогченим цукром і ставимо в підставках в місцях, де появляються мурашки. По кількох днях мурашки вигинуть.

—o—

Ґрипа

Цього року скоріш як минулими роками загостила до нас ґрипа. Шириться вже пошестно, а були й случаї смерти наслідком занедужання на ґрипу. Тому подаємо дещо про саму недугу тай як її вистерігатися й як лічитися.

Ґрипа, це зараслива недуга. Небезпечна цим, що часто дає початок другим недугам. Прикметою ґрипи це, що вона вибухає відразу й шириться дуже скоро. Тріває звичайно 4 до 6 тижнів і скоро вигасає. У нас в помірковакому підсонні ґрипа найчастіша зимою, осеню або вчасною весною.

Зачинається ґрипа наглими дрощами й горячкою, що доходить нераз до 40—41° С., хоч можна замітити й дуже незначну горячку. Другим обявом ґрипи нежит віддихових знарядів: носа, горла, дишиці і т. д. Кашель спершу буває сухий, частий, під кінець вогкий із плюватинням, часом бувають кровотоки з носа і т. п. Нежит тріває звичайно довш як горячка. Третій обяв дуже важний і постійний це почуття загального знесилення, ломання в костях і біль у суставах (мязові болі). Часто зустрічаємо недостачу охоти до їди, блювання ало бігунку. Біль голови буває дуже часто. Розріжняють ріжні види ґрипи, у нас доси головно два: звичайну й ґрипу легенів. Звичайна кінчиться доси на загал виздоровленням. Треба тямити, що навороти ґрипи дуже часті. Тому виздоровці, що за вчасно виходять на повітря наражаються на наворот цеї недуги та на ґрізні наслідки.

В часі панування ґрипи охоронитися перед нею дуже трудно, головно тому, що ґрипа шириться дуже скоро, отже заразники є всюди.

Перше всего добре є зажити якийсь лік на прочищення, покластися в огріту передше постіль і старатися довести до пріття питтям горячих напитків пр. склянки або двох склянок горячої лімонади та окладанням горячих тарілок, або мішка з горячою водою.

Дальше в часі перебігу недуги добре є пити багато теплих напитків пр. відвару сухої малини, липового цвіту й т. п. домашних ліків на пріття.

В здорових людей, при невеликому напруженні недуги, вистане найчастіше остати в хаті, та здержатися від зайняття, та всеж таки добре покластися в постіль бодай на час горячки.

До комплікацій, чи там наслідних недуг у звязи з ґрипою схильні головно люде слабовиті, або такі, що вже нездужають на постійне запалення ріжних знарядів. Ці люде повинні найбільше дбати про себе й кликати лікаря. В постелі повинні лежати не тільки в часі горячки, але й довго ще в часі приходу до здоровля. Із хати не повинні вони виходити, поки всі сліди знесилення не минуться. А навіть і тоді недужий повинен вистерігатися перестуди, надмірної праці, всяких надужить, бо все це може ослабити тіло та викликати комплікації.

А найважніше слухатися вказівок лікаря та зберігати здоровні приписи, вистерігатися перестуди, не легковажити занедужань і піддаватися опіці дотірених лікарів.

—o—

Цікава всячина

Жаби й шарани.

Невинна боротьба за істнування витворює у звіриннім світі не абиякі жорстокости. До таких треба причислити між іншими жорстокий спосіб, в який жаби галапасують на рибах, зокремаж на шаранах (коропах). Читаємо про те в одній шлеській німецькій газеті таке:

„В посілости Вармбрун спустили став, щоби розділити з нього риби, шарани ріжного віку. Тисячі шаранів лежало в намулі, а робітники перебирали риби, збираючи їх до кошів. Притім дописувач нашої газети запримітив, що головно на більших шаранах сиділи жаби з розчепіреними н... Ставничий же пояснив, що жаби то дуже небезпечні вороги шаранів і на рік можуть знищити в ставі 1—4% риби. Жаби вискакують шаранови на спину, а передніми ногами сильно причіпляються до очей нещасної риби. Потім жиють так на шарані з його слизи й поживи, яку він має в роті. В відкритій бистрій воді шарани не так дуже бояться жаб, бо зі струєю скоро втікають перед ними. Та коли жабі вдасться вилізти на спину шарана, то він уже пропав, бо жаба так цупко держиться, що ніяк йому її позбутися. Смерть шарана наступає найдалі до 2—3 неділь, наслідком того, що жаба причіпляється передніми ногами в очні ямини шарана. Наслідком того очи шарана випливають, він сліпне і мусить гинути з голоду. На показ підняв ставничий шарана, що важив приблизно півтора кіля. На шарані сиділа жаба, яку тільки з великим трудом удалося скинути з тіла риби. Шаран сей був жовтійшої краски, як здорові риби, і виявляв уже тільки дуже слабі знаки життя".

Воєнний похід мурашок.

Між мурашками є ріжні роди. Є мурашки червоні, є й чорні. Червоні мурашки більші ростом, сильнійші від чорних і ріжняться від чорних тим, що більше напасливі. Дуже часто буває так, що червоні мурашки зміркують, що недалеко від них є муравлище черних мурашок і тоді вони ідуть на них воєнним походом. Вони нападають на них, поборюють їх, а відтак вдираються силою в їх муравлище. Тут захоплюють і куклочки, що з них опісля розвиваються чорні мурашки. Загарбане добро переносять червоні муравлі у своє муравлище, а як тільки з загарбаних яєчок і куклочок виклюються чорні мурашки, то завойовники роблять їх своїми наймитами-невольниками. Чорні муравлі мусять робити всяку тяжку працю. Вони помагають червоним рабівникам устроювати муравлище, чистять його в середині, усувають із нього сміття і ріжні відпадки, та кормлять молодих червоних мурашок, — своїх будучих панів.

Світ на шнурку.

На Спокійнім Океані, недалеко східного побережжа Азії, є громада островів Філіпінів. Свого часу вибухло між тузeмцями одного з тих островів повстання, яке американські війська здусили силою. Після розслідження справи виявилося, що причиною повстання була релігійна секта, поширена між населенням. Провідники цеї секти вірять іменно, що світ зіскочив зі своїх основ і що може впасти в пропасть. Одинокий спосіб, на їх думку, щоби уратувати світ перед загладою, є сплести величезний шнурок, яким можнаб знова привязати землю. Вірні тої секти перенялися тою думкою і знесли величезну масу пряжі на шнурок, щоби вратувати світ. Провідники секти, мудрійші від своїх вірних, затаскали усю пряжу на ярмарок і продали. То довело остаточно до повстання населення. — Незлічиме на світі число дураків. Та Філіпінці — дикі некультурні люди і нема що їм дивуватися. Але і на жаль більшість всяких цивілізованих сектярів під покришкою сектярства поповнює ріжні неймовірні дурниці, та ще й уважають їх за незнати як важну й велику річ. Тим є чого дивуватися.

—o—

Чому ми боїмося?

Це цікаве питання завдає собі д-р Мічель і приходить до висновку, що є два роди страху: вроджений й набутий. Зновуж саме почування страху виробляється або затрачується головно під впливом виховання. Дуже скріплюються почування страху карпи, примінювані до дітей. Д-р Мічель подає нам кілька таких цікавих фактів, з котрих бачимо, що головною причиною розбуджування страху у дітей є... родичі. Один поліціянт, котрий завжди стояв на розі вулиці, розказував Мічельові, що його діти страшенно бояться. Навіть коли він хоче їм помогти, вони втікають від нього, бо матері страшать дітей, мовляв, як „ти нечемний, то поліціянт візьме тебе". Одна жінка просто панічно боялася злодіїв. На кождому кроці, здавалося їй, вона стрічає їх і вони тільки ждуть відповідної хвилини, щоби її вбити й ограбити. По довгому лікуванню врешті вдалося лікареві дослідити, в чому лежить цей жах, бо після її слів, вона ніколи в життю не бачила на очі „правдивого" злодія. Виявилося, що її мати, як вона ще була маленькою дівчинкою, кождого вечера докладно зачиняла двері на ключ, і бравши світло, оглядала всі шафи, закутки, дивилася під ліжка й т. д. І дівчинка, бачучи це все, росла в переконанню, що злодії, це щось таке певне, як мухи в літі. Маючи 22 роки, вона не могла спати в темні й мусіла світити світло.

На основі саме почування страху, чи кажучи докладно, иншою формою його є почування безсилля, це, що ми передаємо словами: я не можу. Це після психологів, називають почування більш небезпечною недугою, як чахотка, рак чи инше. На їхню думку в більшості причиною людських невдач, трагедій, нещасть є ці власне страшні слова: „я не можу"! Дуже часто вони є тільки штучно викликані обставинами, є проявом хвилевої немочі, а зновуж причиною упадку. Тому саме, щоби цього уникати, треба скріпляти сили волі й повтаряти собі: я все можу! Дослідники виказали, що з малих дітей можна поволі, постепенно викорінити страх. Ніколи не треба страшити дітей „вовами", „коминярами" й т. п. це ослаблює їхню волю, так, що діти виростають під впливом якоїсь вищої, казочної сили, котра вяже їх волеві стремління і робить з них відтак невільників життя.

—o—

Товариш мул...

(Правдива подія.)

Це на Радянщині.

В Алагірську фабрику біля Казбека приїхала комісія з профсоюза, щоб перевести ревізію в комітеті фабрики.

— Покажіть членські вкладки — каже ревізор.

Подали. Ревізор читає:

— Іван Іванович Кладов, Петро Семенович Первомайський, Октябр Мойсеєвич Ревкомов, Кім Захарієвич Чеков і т. д. і так дальше все в порядку — імена й назвища як слід, в більшості навіть „благонадьожні".

Аж читає:

— Ішак Ішакович Ішаков...

— А це що???!!! — аж скрикнув зачудований комісар. — Це що за товариш! Імя й фамілія й назвище ні християнські, ні комуністичні а звірячі якісь.

(А московське слово ішак, то по нашому: мул.)

І каже ревізор:

Мушу побачити цього товариша Ішака Ішаковича Ішакова...

— А вжеж, а вжеж — кажуть інші члени комісії — треба побачити, поспитати в нього, чому в нього такі чудацькі й імя й фамілія й назвище.

А управитель фабрики:

— Коли ваша воля, так прошу на подвіря, він стоїть тамечки.

Вийшли.

— Ось вам товариш Ішак Ішакович Ішаков — каже управитель тай показує на мула на подвірі.

— Що???!!! — аж скрикнув із дива та з люти голова комісії — мула, звірину вписали ви в члени профсоюза?!

А управитель спокійнісько:

—Щож? У статуті сказано: не вільно принимати в члени профсоюза: духовних, експльоататорів робучої сили, бувших жандармів і споріднених із ними, а про мулів там ні словечка.

Члени комісії стали ні в цих ні в тих:

— Чи не кпите собі часом із нас, товаришу управителю? — питає один член комісії.

— Чогож кпити? Чиж мул не робітник. Та ще й який. Слухняний, црудящий, не бунтується, не страйкує. А членські вкладки він платить точно. Мул він не звичайний а наш профсоюзний. Чомуж не вписати його в члени.

Що зробила комісія з цею справою, „писання не каже".

Ви думаєте, що це жарт, видумка? Ніколи. Подає це комуністична „Рабочая Газета", що виходить у Москві.

Тай по науці комуністів, управитель фабрики був правий. Бож більшовики кажуть, що людина те саме, що звірина, тільки що розум у неї вище розвинений. Алеж большевики не звертають уваги ні на душу, ні на розум, тільки на робочу силу. Душі то вже так бояться, що

„ОЛЬКА“, **Одинокий спеціяльний МАҐАЗИН ТРИКОТАЖІВ.** Продає: найдешевші СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ, ПОНЧОХИ РУКАВИЧКИ, СКАРПЕТКИ по цінах гуртових. 14—15 **Львів,— Ринок 35,** **(біля „Нар. Торговлі“).**

навіть у списках пишуть: „Є тілько а тілько їдців у селі, чи в місці“, а не як перше писалося: „Тілько а тілько душ“. А чимже мул не їдець. І їдець і робітник він добрий.

Чогож було обурюватися комісії профсоюза?

Ішак Ішакович Ішаков, або зукраїнізований Мул Муленко теж товариш комуніст...

——о——

НОВИНКИ

Пригода поліцая. В Тернополі відбулася розправа проти польського поліцая Рудольфа Деркача, родом зі Львова. Судили його за шпигунство, крадіж та самовільне переступленне совітської границі. Деркач дня 5. липня 1923 р. відбуваючи службу над Збручем з другим поліцаєм Іваном Павенським перейшов до большевиків, у мундурі та з кількома крісами. В мундурі красноармійця крутився опісля кілька місяців над Збручем та намовляв польських поліцаїв, щоби втікали до большевії. По якімсь часі вернув назад до Польщі, де його зараз арештовано. Дня 18. грудня скінчилася в Тернополі його розправа. Засуджено його на два і пів року тяжкої тюрми з постом і твердим ложем що 14 днів.

Самохід під поїздом. В Холмці під Новим Санчем зударився самохід із особовим поїздом. Шофер Володисл в Лавниця вбитий. Власник самоходу Тадей Марцінкевич інжинір з рафінерії нафти „Лiманова“ дуже тяжко поранений. Катастрофу мав спричинити залізничник, який не спустив рампи.

Польські старшини перед судом. В Варшаві в окружнім військовім суді запав присуд у справі польських офіцирів, що допустилися зловживань в польськім військовім ґеоґрафічнім інституті. Засуджені: капітан Ст. Тарковскі на пів року тюрми, поручник В. Солецкі на 3 роки тюрми, майор Леонард Омецкі на 4 роки тюрми, підполковник Вл. Маковскі на пів року тюрми. Ще чотирнайцять польських офіцирів, ріжних полковників, майорів, капітанів, поручників з суджено на менші кари.

Випадок при праці. В Хриплині під Станиславовом в часі перекочування залізничих ваґонів попав під колеса залізничий сторож Микита Гулей. Колеса відтяли йому ногу нище коліна. Нещасного перевезли до шпиталя, де незабаром помер.

Смерть від чаду. В Краснім зачадився залізничий робітник Павло Пастущак ураз зі жінкою Марією. Обоє померли.

Збіжа. Пшениця дворська 46·00—47·00, пшениця селянська 44·00—45·00, жито галицьке 34·75—35·75, ячмінь галицький броварняний 34·50—35.50, ячмінь на мливо 26·50—27·50, ячмінь пастівний 35·50 - 36·50, овес галицький 29·25—30·25, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 4·75—5·00, фасоля біла 75·00 100·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох пів-Вікторія 45·00—55·00, горох пільний 37·00 39·00, бобик 32·75 | 35·75, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 38·00—39·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 33·75 34·75, льон 72·00 74·00, лубінь синій 21·50—22·50, ріпак озимий 70·00—72·00, мука пшенична 65 прц. 72·00 73·00, мука житна 70 прц. 51·00—51·00, ґрисік кукурудзяний 69·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 23·50—24·00, крупи гречані 63·50—76·50, пшоно 80·00—82·00, крупи ячмінні 48·25—50·75 пенцак 48·00—50·00, просо краєве 43·50—44·50, макухи льняні 49·00—50·00, конюшина краєва 177·00—187·00, мак синій 115·00—125, мак сивий 90·00 100·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

Повідомляємо П. Т. Передплатників, що зі слідуючим числом висилаємо чеки, на вирівнання передплати за 1928 рік, а також просимо рівночасно присилати передплату на 1929 рік.

Пришліть передплату на 1929 рік самі, та приєднайте „Правді“ кількох нових постійних передплатників. Тоді „Правда“ зможе при тій самій ціні виходити в подвійнім обемі і в двоє тілько як дотепер подавати Вам цікавих вістий з цілого світа та з краю.

Смішне

НЕ ЗНАВ.

Данило: — Чи тобі не стид? Як ти міг бідній вдові вкрасти стару курку?

Іван: — Я не знав, що вона стара.

ЦЕ ЗАЛЕЖИТЬ...

Будучий тесть: — Колиж ви хочете взяти шлюб?

Будучий зять: — Це залежить від доньки пана добродія.

Тесть: — А в котрій церкві?

Зять: — Це залежить від пані добродійки.

Тесть: — А маєте на удержання родини?

Зять: Це буде залежати від пана добродія.

Тесть: — А щож буде залежати від вас?

Зять: — Одно: щоби оженитися.

У ВАҐОНІ.

Чоловік: — А що, Ганю, добре тобі там сидіти?

Жінка: — Добре.

Чоловік: А не холодно?

Жінка: — Ні.

Чоловік: — А чи не тягне там з вікна?

Жінка: — Не тягне.

Чоловік: — Ну, як так, то пусти мене там, а сама сідай на моє місце.

БЛИЗНЮКИ.

Гість: — Отже ти й твій брат то близнюки?

Хлопець: — На жаль так.

Гість: — Чому на жаль?

Хлопець: — Бо ми до себе дуже подібні і батько не може попапатися, котрий з нас завинив, та все обидвох нас разом бє.

ПІЗНАВ.

Пан: — Що це так чути, начеб хто смалив веприка?

Слуга: — То, прошу пана добродія, огарок із папіроски випав на вашу бороду.

ОГОЛОШЕННЯ

СТЕЦЬ ІВАН, уроджений в 1902 р. в Новім селі, а замешкалий в Лівчи повіт Любачів, уневажнює згублену військову книжочку ч. 679, видану йому через П. К. У. Ярослав.

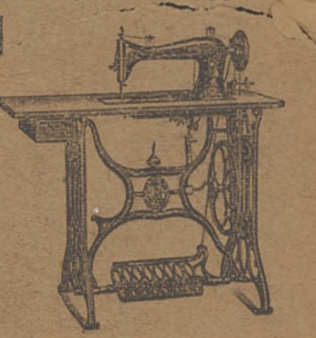
ГОЛУБ ГРИНЬКО, уроджений в 1888 р. в Лівчи повіт Любачів, уневажнює згублену книжочку військову, видану йому через П. К. У. Ярослав.

ПОТРІБНА старша, побожна женщина для ведення кухні у священика. Зголошення, слати до гр.-кат. пароха в Турильчу, Скала н/Збр. 377 1—1

Др. Марія Криґовська
спец. недуг носа, уший і горла
341 лічить: 12—20
хиби вимови
(гикання, слухонімоту, гугнявість і т. п.)
Львів, вул. Кльоновича 6. Від 3—5.

В Централі ПАНЧІХ ПФАУ, Львів, Ринок 19.
найдешевше, бо вхід через сіни.
26а 20—50

ПРОДАЖ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ!
МАШИНИ до ШИТТЯ
ҐРАМОФОНИ
РОВЕРИ
Молочні кружливки
і їх складові части
Прибори до кравецтва
і ручних робіт

ВЛАСНИЙ ВАРСТАТ НАПРАВ
АЛЕКСАНДЕР МАЛИМОН і С-ка
Спілка з обм. порукою 3—50
ЛЬВІВ, вул. Валова ч. 11 а.

ВЗУТТЯ мужеське, дамське власного виробу
по дуже низьких цінах поручає :: першорядна робітня обуви ::
ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 11. напроти св. Юра. 25-27

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький.

З друкарні Вид. Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.